

UNITÁŘSKÁ MORALITA

TÉMA ČÍSLA:
MODLITBA

DUBEN / KVĚTEN
2016

■ Preambule Věříme v Boha a máme ho rádi 3 <i>Sofia Kučerová a Josef Musil</i>	Kdykoli, kdekoli, jakkoli 27 <i>Vlastimil Krejčí</i>
■ Než se začteš Strasti i radosti 5 <i>Josef Musil</i>	Sjednocení ve všem a se vším 28 <i>Petr Jirgl</i>
■ Modlitba O modlitbě 6 <i>Norbert Fabián Čapek</i>	Moji poradci u Nejvyšší Moudrosti 30 <i>Arlette Mitterpachová</i>
Může nám Bůh splnit všechna naše přání? 7 <i>Luděk Pivoňka</i>	Duch duhy 31 <i>Daniel Novotný</i>
Modlitba, andělé a pár zajímavostí z unitářských dějin 8 <i>Radovan Lovčí</i>	Modlitby unitářských dětí 33 <i>Karel Hašpl</i>
Pane, učiň mne nástrojem svého pokoje 13 <i>Milena Hosenseidlová</i>	■ Přírodopisný kalendář Přírodopisný kalendář na duben a květen 34 <i>Sofia Kučerová</i>
Když oživne srdce 15 <i>Jarmila Plotěná</i>	■ Recenze Dějiny světla – umělecky i lidsky poctivý román 37 <i>Pavel Sedlák</i>
Modlitba – možno ani nejde o to, o čo a ku komu, ale ako 18 <i>Miloš Mášik</i>	■ Přišel jsem, viděl jsem Světlo víry? Dojmy spíše rozpačité 39 <i>Jan Boudník</i>
Tvůrčí čin jménem modlitba 20 <i>Libor Míkš</i>	■ Program Program Obce unitářů v Liberci v květnu 40
Pouť, spánek, cvičení, běh, ticho, prostor 23 <i>Jan Všetěčka</i>	■ Poezie Václav Engler 42
Modlitba za bytosti aneb dostávejte lepší dárky 25 <i>Sofia Kučerová</i>	■ Anketa Co pro mne znamená modlitba? 43 a 44

UNITÁŘSKÁ MOZAIKA, číslo 1, duben a květen 2016. Dvuměsíčník vydávaný Libereckou obcí unitářů pro členy Náboženské společnosti českých unitářů, jejich přátele a příznivce. Vedoucí redaktoři: Sofia Kučerová a Josef Musil. Grafický návrh a sazba: Jiří Kloboučník. E-mailový kontakt: elnorsen@seznam.cz, telefon 775 144 402, Josef Musil.

Milý čtenáři,

nejprve dovol, abychom se ti představili. Jak sis všiml, mluvíme v množném čísle, což znamená, že jsme nejméně dva. A vskutku to tak je. My, kteří stojíme u zrodu tohoto časopisu, se jmenujeme Sofia Kučerová a Josef Musil.

Oba věříme v Boha a máme ho rádi. Oba nás hluboce oslovily myšlenky Norberta Fabiána Čapka, a proto jsme přijali českou unitářskou víru. Oba jsme tedy unitáři a jsme na to hrdí. Oba nás mrzelo, když s koncem loňského roku přestal měsíčník Unitářské listy vyjadřovat názorovou šíři všech členů Unitarie a stal se z něj komunitní věstník, určený pouze pro jedinou obec. Oba jsme se rozhodli, že s tím něco uděláme.

A tak zde máš, milý čtenáři, nový časopis. Jeho vydávání se ujala Liberecká obec unitářů. Jenže zdaleka není určený jen Liberci. Je pro každého, kdo má unitářskou víru anebo se cítí být jejím přítelem.

Možná, milý čtenáři, namítneš: K čemu další časopis, když už v Unitarii máme dvuměsíčník Tvůrčí život, který cílí na veřejnost, a současně několik komunitních časopisů jednotlivých obcí? My oba ale zastáváme názor, že unitářských tiskovin není nikdy dost a každá z těch, které existují, si dokáže najít své čtenáře.

Tento časopis se jmenuje Unitářská mozaika. Mozaika se, jak známo, skládá z mnoha částíček. Každá částíčka má své místo a spolu s ostatními spoluvytváří obraz. Obraz, který hodlá naše Unitářská mozaika sestavovat, je obraz upřímné unitářské víry a záležitostí, které s ní souvisí.

Myslíme si, že máme v Unitarii dost tvořivých lidí na to, aby si takový časopis obsahově vytvořili sami. Budeme je oslovovat a dávat jim prostor na našich stránkách. Budeme věřit, že myšlenky, o něž se s námi podělí, vytryskly z dobrých úmyslů, ať už se vyjadřují k záležitostem libým nebo palčivým. Proto v textových příspěvcích, které se rozhodneme zveřejnit, nebudeme nic měnit, nebo dokonce cenzurovat. Unitář si přece velmi cení své svobody.

... VĚŘÍME V BOHA A MÁME HO RÁDI

Jsme přesvědčeni, že unitářská víra má veliké možnosti a lze v ní dosahovat výrazných duchovních hloubek. Jsme přesvědčeni, že hovořit a psát o unitářské víře mohou nejenom duchovní, ale také – a možná především – tvořiví a mysliví řadoví věřící, bez ohledu na to, jestli jsou organizováni v Unitarii nebo ne.

Koncem loňského roku jsme takové lidi oslovili a náš předpoklad se prozatím potvrdil. A proto se, milý čtenáři, v tomto čísle setkáš s mozaikou názorů unitářských duchovních, unitářských laiků i přátel této víry.

Až potud je všechno jasné. Pokud nám však, milý čtenáři, položíš otázku, na které čtenářské pole cílí Unitářská mozaika, odpověď není jednoznačná.

Nejsme výhradně klubový časopis, přestože neseme některé jeho prvky. Chceme ukázat nejen členům Unitarie, ale i zájemcům z řad okolní veřejnosti, čím v současnosti české unitářství žije. Můžeme použít i formulaci „čím v současnosti TAKÉ žije“, pokud se v naší Mozaice objeví názory, které se v jiných unitářských časopisech neobjevují. Těžko říct. Jsme teprve na začátku a začínáme velmi skromně.

Nicméně ačkoliv jsme na začátku, jistě nic nepokazíme, poděkujeme-li všem, kdo do prvního čísla Unitářské mozaiky dodali texty. Nuže děkujeme vám! Všichni jste svoje texty nejen ochotně slíbili, ale i napsali, což nás potěšilo dvojnásob.

Co ještě dodat? Hodila by se nějaká výzva. Vyzývat k něčemu okolní veřejnost si netroufáme, ale sestry a bratry v Unitarii bychom možná k něčemu vyzvat mohli. Pište nám o tom, co ve svých obcích děláte. A posílejte svoje programy akcí, až se co nejvíce lidí dozví, čeho zajímavého se ve vašich obcích mohou zúčastnit. Jsme tu pro vás.

Za Unitářskou mozaiku
Sofie a Pepa

STRASTI I RADOSTI

Josef Musil

Pokud, milý čtenáři, držíš v rukou tento časopis, je to důkaz, že i zázrak se tu a tam stane. Nápad na vydávání Unitářské mozaiky se zrodil loni v říjnu (název vymyslela Sofia), v prosinci jsme domluvili koncepci s předsevzetím, že první číslo vyjde letos v únoru. Jenomže čím více se blížila uzávěrka, tím více nepředpokládaných problémů postihovalo osoby odpovědné za dodržení termínů.

Úplně nejsmutnější bylo, že se těžce zranil bratr Vladimír Švanda; a sice těsně předtím, než začal tvořit svůj text, na jehož psaní se hodně těšil. Nakonec nám s velkými obtížemi alespoň nadiktoval svou odpověď do ankety Co pro mne znamená modlitba. Jistě z ní můžeme odvodit poselství, které by byl býval ve svém textu vyjádřil. Kéž se náš bratr Vladimír uzdraví!

Naštěstí se staly i příjemné záležitosti. Tak třeba naše sestra Sofia Kučerová má sestru. Má už ji léta, takže to není žádné překvapení, ale téhle sestře se narodila holčička a tím se z naší Sofie stala teta. Její neteř se jmenuje Valuška. Ať šťastně žije, ať kypí zdravím a ať potkává na své životní cestě jen dobré lidi!

Další příjemnou záležitostí byla ochota oslovených autorů přispět svými myšlenkami do tematické sekce časopisu. Další autoři se dokonce ozvali sami, když se dozvěděli, že vzniká nový unitářský časopis. Všichni poslali slíbené texty ještě před uzávěrkou, což je v oblasti vydávání čehokoliv tištěného v podstatě opět zázrak. Zda jim šlo psaní tak dobře od ruky i díky tomu, že jsme pro první číslo zvolili téma Modlitba, to ví asi jenom Bůh.

Všichni autoři se také snažili být v textech co nejvíce osobní a podělit se s čtenáři o vlastní prožitky. To by totiž mělo být hlavním poznávacím znakem Unitářské mozaiky. Nikoliv pouze teoretické konstrukty, nýbrž vlastní myšlenky podpořené vlastní zkušeností.

A teď už s chutí do čtení, přáteli čtenáři. Čti, přemýšlej, propojuj myšlenky zdejších autorů s vlastními názory a prožitky. Unitářská mozaika začíná na papíře a skládá se ve tvé myslí.

O MODLITBĚ

(MYŠLENKY Z LET 1930 A 1939)

**Norbert Fabián Čapek,
duchovní, který založil
české unitářství**

Modlitba nemůže být pro unitáře dost uctivá a vroucí u vědomí velkého Jsoucná, které nás proniká, ale může nás duchovně obohatit, jsme-li správně k přijímání těch božských vln naladěni. Nikdy si však unitář nemyslí, že může změnit Boha, věří však, že pozdvižením mysli a meditací může sebe povznést a změnit.

Cesty a cíle – VIII – 1930 – str. 141

Modlitba nemá být mnohomluvná, mechanická, ale upřímná, má vycházet ze srdce a z předpokladu, že Bůh ví, čeho je nám zapotřebí. Také modlitba, jež nevychází ze srdce a není podložena citem a vnitřní opravdovostí, není „povznesením k Bohu“, ale prázdným drmoláním nebo mechanickým výkonem podobným otáčení klikou modlicích mlýnků, jimiž Tibeťané zmáhají denní úkoly svého náboženství.

Cesty a cíle – XVII – 1939 – str. 66 – 67

Je známa z mytologie historie o obru jménem Antaios, kterého prý zplodila země. Praví se o něm, že musel každých pět minut dotknout se země, aby nabral nové síly. Po každém doteku prý se jeho síla zdvojnásobila. To je krásný symbol modlitby v nejlepším slova smyslu. Jsme zrozeni z ducha, z Boha, jsme z jiného světa, a máme-li udržet svoji duchovní úroveň, potřebujeme občas živého doteku svého nejvlastnějšího původu. Potřebujeme občas, tak řečeno, setřást prach a starosti i zájmy této země a osvěžit se vánkem druhého světa. To je vlastní modlitba. Modlitba v tomto vyšším smyslu není pro pohodlí, ale pro posilu. Nemá nahradit nějakou povinnost nebo práci nebo obět. Ale má k tomu připravit a posílit, abychom byli schopni oběti přinášet.

Cesty a cíle – XVII – 1939 – str. 53

Mk 11, 12–26: Ježíš procházel se svými učedníky okolo fíkovníku, ale nenalezl na něm žádné fíky. To jej rozhněvalo, a tak jej proklel. Druhý den jej společně s učedníky našel zcela uschlý. Učedníkům pak připomněl, že ten, kdo má velkou víru, bude i hory přenášet.

Podle Markova evangelia v příběhu o prokletém fíkovníku je věc docela jednoduchá. Když se budeme upřímně modlit a nalezneme v sobě nepochybující víru, Bůh každé naše přání vyplní. Předpokladem úspěchu je tedy naše vnitřní duchovní připravenost. Když Bůh mlčí k našim modlitbám, je tedy chyba výhradně na naší straně (máme malou a pochybující víru).

Přesto by skeptického člověka mohlo napadnout, jestli lidé vždy žádají jen o samé dobré a rozumné věci. Uvedme si pár příkladů. Např. nějaký člověk by mohl Boha úpěnlivě prosit za výhru v loterii, protože by mu to pomohlo získat rychlé a snadné bohatství, a tím pádem i hodně radosti a spokojenosti do života. V tomto případě by nebylo tak důležité, jestli bohatství činí člověka skutečně šťastnějším.

Zkusme jiný případ. Někaký sportovec by si mohl přát, aby Bůh podpořil jeho výkon a on by se stal vítězem v právě probíhající zápas. Mohl by to být třeba box. To, že by soupeř ležel bezmocně na zemi, by mohlo znamením Boží přízně. Bůh by se tak postavil na stranu vítěze.

Také dobovačné války uskutečňované v Božím jménu by mohly být příkladem veliké víry. Křesťanství a islám mají ve svých dějinách hodně událostí, které si jejich věřící v minulosti vykládali právě tímto způsobem. Také německý vůdce Adolf Hitler byl ve své době skálopevně přesvědčen, že Boží Prozřetelnost je s ním, a proto si myslel, že nemůže žádnou válku trvale prohrát.

Uvedu ještě jiný příklad. Jednou jsem byl také přítomen situaci, kdy ve sboru při modlitbě jeden církevní představitel žádal, aby konkurenční náboženská společnost byla Bohem omezena a potlačena, neboť to byla podle jeho názoru falešná a nebezpečná sekta. Tento kazatel dobře věděl, co se Bohu líbí a co ne, a tak byl hluboce přesvědčen, že to, co žádá, je bohulibé dílo. Takových příkladů o nemoudrých modlitbách by se jistě našlo mnohem více.

MŮŽE NÁM BŮH SPLNIT VŠECHNA NAŠE PŘÁNÍ?

**Luděk Pivoňka,
ústřední duchovní**

Položme si tedy otázku. Opravdu záleží na tom, jestli se lidé modlí za správné věci nebo ne?

Já jsem přesvědčen, že je velmi důležité, za co modlíme. Kdyby Bůh splnil všechna naše přání, byli bychom asi brzy překvapení, jak velký chaos by vypukl na naší planetě. Mnohá přání jsou totiž často protikladná a někdy i vyloženě škodlivá.

Pokud Bůh naši modlitbu někdy pro naše dobro nevyslyší, neobávejme se, že se děje něco špatného. Bůh nejlépe ví, co je pro nás prospěšné. Pokud bychom lépe znali Boží vůli, možná bychom některé modlitby raději ani nevyslovili. A v tom může být klíč k lepšímu pochopení modlitby.

Modlitba pak neslouží k tomu, abychom si pouze plnili svá omezená přání, ale abychom si více prohlubovali svůj vztah s Bohem. Proto je lepší v modlitbě méně mluvit a více naslouchat. A když už k nám Bůh občas promluví, važme si toho a budme mu za projevenou náklonnost vděční. Svůj vztah s Bohem si tak můžeme krůček po krůčku postupně budovat především na základě našich duchovních zkušeností. Bez zkušenosti by naše modlitba mohla být jen prázdné mluvení.

S tímto poznáním bychom již nikdy Bohu nevyčítali, co nemilého se nám v životě stalo. Pokud jsme toho schopni, důvěřujme Bohu, že život není náhoda, že má svůj řád a my jsme jeho součástí. Teprve tehdy nás může opustit obava, že svět je zlý, nespravedlivý a nepochopitelný. Když se zbavíme tohoto strachu, staneme se skutečně svobodnými lidmi. A být duchovně svobodným a v pravdě žijícím člověkem stojí za to. Nemyslíte?

MODLITBA, ANDĚLÉ A PÁR ZAJÍMAVOSTÍ Z UNITÁŘSKÝCH DĚJIN

*Radovan Lovčič,
člen*

Nechci-li sepsat novou knihu nebo sáhodlouhou esej, která by se svým formátem nevešla do našeho nového časopisu, musím se v psaní poněkud omezit. A tak se čtenářům hned v úvodu omlouvám, že se zaměřím jen na některé aspekty s modlitbou spojené, neboť ty další jistě zmíní zbylí přispěvatelé.

Unitáři nemají pevné vyznání víry, a tak nikomu nenařizují, zda se má

modlit, či nikoliv. Pro některé tak modlitba nemusí být součástí jejich spirituální cesty a pro jiné naopak ano.

Jak vnímal před více jak půl stoletím modlitbu jeden ze zakladatelů NSČU, bratr Karel Hašpl? Ve své stati „Jak se modlit“ se tématu věnuje velmi obsáhle. Spíše než modlitbu preferuje unitářskou meditaci, rozjímání, které povznáší duši k duchovním výšinám. Neprosí však podle svých slov Boha o žádná privilegia či o porušování zákonitostí dění panujících v tomto světě. Upřednostňoval spíše pozitivní sugesce a například modlitby za uzdravení nemocného vnímal jako vlnění a vyzařování, které může mít také svůj kladný vliv na bytost, za niž se modlíme. Hašplova slova jsou pro nás stejně jako slova jiných duchovních a přednášečů inspirací, nikoliv unitářským dogmatem. Nemohu zde reprodukovat celou zmíněnou promluvu, každopádně v některých ohledech s reverendem Hašplem souhlasím a v jiných nikoliv.

Též vnímám modlitbu i jako povznášení duše k Bohu a vyššímu duchovnímu řádu. Zároveň ale může být upřímnou a někdy také úpěnlivou prosbou k Božím silám o pomoc v případě, kdy lidské prostředky zcela selhávají, ať již v nemoci či v nečekané životní situaci, kdy jde o život, zdraví či riziko vážných následků. Takové situace mohou být navenek i velmi kruté. Mívají však rovněž svůj očištný – a možno říci – duchovně výchovný dopad na člověka. Často právě tehdy, kdy jsme konfrontováni se situací, v níž lidské síly nemohou přinést účinnou pomoc, jsme vedeni k pokoře a uvědomění si omezenosti vlastní vůle, sil a prostředků, ba i naší závislosti na vyšší moci. (Je mi přitom jasné, že se toto tvrzení nemusí příliš hrdým jedincům se sebevědomým egem valně zamlouvat). Ale co se nám někdy jeví jako těžká zkouška, může být nakonec cenným darem a pomocí na naší individuální duchovní cestě.

Domnívám se, že člověk má prosbami k vyšší moci šetřit a neobtěžovat ji malicherností. Zároveň by však neměl v odůvodněných případech prosbu o duchovní pomoc ze svého života vylučovat. Jeho přání by však měla být z hlediska motivace čistá a prostá negativních úmyslů či touhy škodit jiným.

Asi se nedočkáme „zázraků“ typu okamžité materializace různých podob hmotného bohatství. Ale v často bezvýhodné či náročné situaci může člověku přijít ku pomoci vhodná osoba nebo dojde ke zřetězení tzv. náhodných událostí způsobem, který nám přinese pomoc, podporu či záchranu. Taková zpravidla zcela jedinečná situace sice nemá podobu exaktního vědeckého experimentu. Avšak pro člověka, který jí prošel a do hloubky zakusil, může být osobním a subjektivním důkazem pomoci ze strany Božích sil. A často důkazem nepředatelným, jež nemá smysl vnucovat těm, kteří si danou situací sami neprošli. Ostatně jak můžete druhému pouhými slovy a vyprávěním prostředkovat například hluboké

meditační prožitky či jejich různorodou škálu, když je druzí sami nezažili? Jakékoliv úvahy nebo pouhé čtení knih nikdy nenahradí vlastní ryzí zkušenost.

Některé duchovní školy vycházejí z přesvědčení, že modlitba k Bohu směřuje k našim duchovním průvodcům, pro něž křesťanský středověk používal označení andělů. Ať už ji „adresujeme“ přímo Bohu nebo andělům, adresát je stejný a „komunikační linka“ též. Přirovnáme si tuto situaci třeba k nákupu automobilu, který nám také nezprostředkuje generální ředitel automobilky, ale jeho odpovědný pracovník. Anděl není náš absolutní ochránce, nýbrž bytost, která je naším duchovním patronem, intuitivním rádcem a pomocníkem, který nám občas vnukává, jak se zachovat v té či oné situaci a který nás může před lecčím také varovat. Nemůže nám vzít ale naši svobodnou vůli a právo činit dobrá i scestná rozhodnutí. Někteří duchovní učitelé mu připisují rovněž schopnost ovlivnit naše setkání s „osudovými lidmi“, s nimiž bychom se neměli v životě minout, či nás vystavit situacím, které lze vnímat jako životní zkoušky.

V dnešní době překvapivě existuje rozsáhlá literatura věnovaná našim andělským pomocníkům, a to zcela nezávisle na křesťanských církvích. Výklady se však v detailech i podstatných bodech také vzájemně liší. Existují podrobné topografie andělských sfér, andělů i archandělů; někteří autoři označují jako anděly jen některé duchovní bytosti a přísně a přesně vymezují jejich kompetence, apod. Netroufám si danou věc rozhodovat a nemám ani prostor ji blíže rozebírat. Ale vycházím z toho, že ať už se člověk modlí a prosí o pomoc svého osobního anděla (jemuž stejně jako dávní umělci možná v duševní představě přisoudí i symbolická křídla), duchovního pomocníka, křesťanského světce, Pannu Marii, Buddhu, bohyni Kuan Jin, Pána Krišnu či Nejvyššího Boha, stále se obrací k téže transcendentní sféře. A v potřebné situaci není tak důležité, od koho pomoc přichází, ale to zda se nám jí dostane, přičemž někdy může mít „jen“ podobu niterného naplnění a duchovní útěchy, kterou je třeba mysticky prožít, ale těžko ji lze druhým předat slovy. A získá-li tato pomoc i hmotný projev, pak ji lze křesťanskou terminologií asi nejlépe popsat jako Milost Boží.

Mnohdy se nám však také na naše modlitby žádné odezvy nedostane a pak nezbyvá nežli se smířit s nastalou situací a vnímat ji jako akt Vyšší vůle, který jsme nemohli ovlivnit a který nám z hlediska všech následků možná s odstupem let bude připadat jako duchovní zisk a ponaučení či jako naplnění karmického dluhu. A může jít také o výsledek negativně se projevující svobodné vůle druhých osob nebo o projev přírodních sil a zákonitostí, jež nešlo nijakým způsobem odvrátit. Ostatně fyzikální zákonitosti modlitbou pravděpodobně nezrušíme a tělesnou smrtelnost živých bytostí také ne...

Občas přijde pomoc „shůry“ i nečekaně, aniž bychom ji v dané chvíli očekávali. Vzpomínám si v té souvislosti na svého spolužáka, který dlouhodobě trpěl depresemi a pokusil se je vyřešit psychiatrickou léčbou. Zvolená antidepresiva ale měla řadu vedlejších účinků a jeho stav bohužel ještě zhoršila. V zoufalství se rozhodl ukončit svůj život pod koly vlaku, lehl si na trať na odlehlém místě za jedním městečkem na Plzeňsku a čekal, až ho vlak přejezdí a bude po všem. Dříve než vlak dorazil, se však neznámo odkud objevilo obří našťavané psisko a jako svoji oběť si vyhlédlo právě spolužáka ležícího na kolejích. Náhle zafungoval sebezáchovný pud. Spolužák běžel jako o život, štěkající pes za ním. Prohnal jej tak dokonale, že dotýčný se dostal nejen daleko od trati, ale zapomněl i na to, že v onom dni chtěl spáchat sebevraždu. Jeho psychický stav se později vhodně zvolenou psychologickou léčbou výrazně zlepšil, pomohly mu také meditace a zájem o duchovní otázky, který mu přinesl jinou životní optiku. O sebevraždu už se znovu nepokusil. Ale také nikdy neuvěřil, že se ono rozzlobené psisko nedlouho před průjezdem vlaku objevilo jen tak „náhodou“.

Zažil jsem kdysi podobnou situaci v jiném městě. Nepáchal jsem sice sebevraždu, ale kráčel jsem v noci od vlaku, a náhle se v mé blízkosti objevil toulavý vlčák bez majitele. Co počít, když nemáte ani nůž, sprej nebo kus klacku k obraně? Nablízku se nenalézal ani strom nebo vhodný kout, kam by se dalo schovat. Na pozitivní sugesce a mentální projektování, které preferovali staří unitáři, jsem mohl zapomenout. Na to nebylo dost času. Přeladit se do meditačního stavu a vysílat ke zvířeti lásku, jak by možná poradili přátelé jogíni, to jsem ve zlomcích vteřiny a v rozrušení nezvládl. Co jsem mohl dělat? Zkusit se ubránit zvířeti kopanci nebo ranou do mordy? Utéci jako kdysi můj spolužák? Při mé srdeční vadě je ale 60 metrů běhu mé fyzické maximum. Mohl jsem jen vyslat vroucí modlitbu k Božím silám, aby mně pomohly a situaci jsem nějak ustál a zvířeti se ubránil bez vážnějšího zranění. Pak už následovalo vše ráz naráz. Páteří mi od hlavy až k bedrům proběhlo mražení, až jsem se skoro otřásl. Zvíře náhle ztratilo zájem o moji osobu, uklidnilo se, otočilo se a upalovalo rychle pryč opačným směrem, nežli jsem mířil já. Jako by na něj kdesi v dáli čekala pečínka, jíž nebylo možno odolat a jako bych před ním nikdy ani nestál. Náhle jsem pro psa neexistoval, nebo se mě snad dokonce lekl, a to jsem mu nestačil pohrozit ani zdviženým prstem či botou, natož zakřičet. Přitom mohu s čistým svědomím říci, že široko daleko nestál jiný člověk, natož jeho možný majitel. Náhoda? Pro sysifovce ano, pro mě nikoliv.

Některé méně uvěřitelné zkušenosti, které by pro příliš skepticky založené intelektuály byly již příliš silnou kávou a nenabízely snadné „přirozené vysvětlení“, si ponechám na jindy. Třeba na stará kolena, až budu jednou sepisovat paměti.

Kdo chce, může se ale s podobnými příběhy seznámit například v knihách Doreen Virtue, Lorny Byrne, Ute York a jiných autorů a ostatně i v rámci našich unitářských debat se občas někteří členové svěří se zajímavými zážitky. A jistě i v našem blízkém okolí najdeme osoby, které prožily ledacos podobného.

Ještě bych rád dodal, že intelekt je důležitým a nutným nástrojem reflexe vnějšího i vnitřního světa. Sám ovšem primárně neprožívá, nýbrž sekundárně reflektuje. Přistupovat k duchovnímu světu pouze prostřednictvím nekritické víry nebo ryze abstraktními intelektuálními úvahami jsem vždy pokládal za slepé stezky poznání, které negují člověka jako niterně vnímající a prožívající bytost. Bytost, která nepotřebuje o určitých věcech pouze číst nebo jim věřit anebo nevěřit, ale která má nejrůznější schopnosti a nástroje k poznávání vnějšího i našeho vnitřního světa, jenž nás propojuje se světem transcendentním. Bytost, která ale své nástroje, schopnosti a možnosti často nepoužívá, neobjevuje a nerozvíjí. V čistě intelektuálním a příliš abstraktním chápání duchovních otázek tak často mizí z přírody i okolního světa mnohé niterné zkušenosti i ryze duchovní entity přírody či transcendentní sféry; v hierarchii stvoření pyšně zbývá nad člověkem pouze kategorie nejvyšší, Bůh, který se často mění na abstraktní intelektuální konstrukci, již lze určitými filozofickými tezemi podpořit a jinými zcela popřít a dojít až k ryze intelektuálnímu ateismu. Věřící zas může ztratit víru a přestat věřit a opustit náboženství jinou cestou. Přitom klíč ke vnímání našeho spojení s vyšším řádem a s Bohem, jež duchovní učitel Goeff Boltwood trefně nazývá Zdrojem a jiní Zdrojem života, leží přímo v naší duši (jiný by možná řekl: v našem duchovním srdci). Je ovšem zcela pochopitelné, že pro toho, kdo je přesycen křesťanským antropomorfismem a uměleckou představou Boha v podobě staříka na obláčku, může být označení onoho Zdroje termínem Bůh zcela nepřijatelné. A tak teista s duchovním ateistou mohou mít tutéž zkušenost, a přesto ji každý „oděje“ do různých slov. A pro jiného bude nepřijatelné a zprofanované i slovo anděl a bude hovořit o netělesných entitách nebo duchovních mistrech – a výraz modlitba by také nikdy nepoužil, ale mluvil by raději o duchovní prosbě nebo „objednávce z Vesmíru“...

Sám jsem velice rád, že dnešní lidé ve svobodných zemích (a to nejsou bohužel všechny země na této planetě) mají celou škálu možností duchovního poznání a aplikace nejrůznějších spirituálních metod. A přestože se nám některé mohou zdát občas i šílené (a právem), jiné nám mohou velmi prospět a posunout nás dál na naší duchovní cestě. (A dokonce nám mohou prospět i ty, které se nám v intelektuální pyše pouze navenek jeví coby „šílené“, ale na něž změníme názor, když se oprostíme od svých předpokladů a rozhodneme se je poznat v praxi). Ani modlitba, ani spojení s Bohem či poznávání duchovního řádu není privilegiem

jediné církve nebo státem povolených církví, ba ani naší Unitarie. A také mezi unitáři nalézáme mnohé, kteří v žádném případě neomezují své duchovní aktivity jenom na návštěvy našich Unitarií a nežijí pouze v unitářském ghettu, ale naopak se čile a se zájmem účastní mnoha jiných programů v rozmanitých duchovních centrech, pracují na sobě, studují a poznávají... A jistě se v těchto centrech s tématem modliteb, meditací nebo duchovních bytostí setkali při řadě příležitostí, ačkoliv na české unitářské půdě jde paradoxně o témata poněkud málo zmiňovaná a nepřilíš akcentovaná. Neplatí to však paušálně.

Pro zajímavost uvádím, že o modlitbě a pomoci duchovních sil rád přednášel např. zesnulý jablonecko-liberecký duchovní Jiří Palka a texty některých těchto jeho přednášek mezi námi kolují podnes. Svoji poslední veřejnou přednášku, kterou uskutečnil v listopadu 2004 v liberecké Unitarii, věnoval právě andělům. Jejich ctitelem byl však také současník a přítel dr. Karla Hašpla, unitářský reverend dr. John Howland Lathrop z brooklynského Chrámu spasitele (z americké unitářské obce, v níž byla kdysi pokřtěna Charlotta Masaryková). Lathrop působil po r. 1945 rovněž v Československu a řídil a rozvíjel zde rozličné charitativní aktivity, za něž mu byl prezidentem Benešem udělen Řád bílého lva. Blízce se přátelil s dr. Hašplem, Rev. Milošem Mikotou, Alicí Masarykovou i jejím bratrem Janem Masarykem. Ve svém brooklynském chrámu nechal i díky Alicině pomoci zřídit krásnou vitráž s portrétem mistra Jana Husa. A na několika vitrážích jsou Lathropovou zásluhou zobrazeni také někteří novozákonní archandělé, a to nejen z důvodů historických nebo esteticko-uměleckých....

.....

PANE, UČIŇ MNE NÁSTROJEM SVÉHO POKOJE

Modlitba jsou pro mne slova útěchy. A usebrání. Vlastně může modlitba probíhat i úplně beze slov, jde o naladění se.

Většinou se však modlitba vnímá jako prosba k vyšší moci o něco, co nám prospěje. Otázkou ale je, co vnímáme touto vyšší mocí, neboť pojem bůh je velmi široký, a přestože o něm mají mnozí lidé jasnou představu, je ještě více takových, kteří si nedokážou udělat téměř žádnou. A také je široká otázka: Co je tím, co nám prospěje?

.....

*Milena Hosenseidlová,
příznavkyně*

.....

Staří Řekové měli mnoho bohů i bohyň a jejich modlitby byly adresné podle druhu tužby. Nedávno mi přišla pod ruku modlitba k bohyni Artemis, u Římanů Dianě, vnímané jako bohyně Měsíce a lovu. V jednom starořeckém mysterijním zpěvu orfického kultu nalezneme tyto řádky jako modlitbu právě k ní:

Královno, vyslyš mne,
mnohovzývaná dcero Diova...
pomocnice v bolestech...
přiď, pomáhající, laskavá bohyně,
prosbám zasvěcených nakloněná.
Pošli Zemi nádherné plody,
mír a líbezný, lákavý zdraví.
Nemoc a trápení zažeň
na vrcholky hor.

Přemýšlela jsem o těch slovech, i o slovech jiných modliteb, neznám však mnoho oficiálních verzí. Hledala jsem tam onoho člověka, který se takto modlí. Jaký je to člověk? Kde jsou jeho touhy? Odrážejí tato slova nějaké osobní zájmy?

Mnohé modlitby přesto mohou být velmi osobní, když vojáci před bitvou vzývali božstva s prosbou o vítězství na rtech, a činili tak jedni i ti druzí doufajíce, že právě oni budou vyslyšeni. Co mělo zajistit toto vyslyšení? Byly to úplatky ve formě obětí nebo větší horlivost v modlení? Nebo třeba prostá potřeba se svěřit s důvěrou?

Jistojistě hledali oporu jinde, aby se dokázali opřít o sebe sama. Mělo by tedy jít o nástroj, jímž je možno posílit sebedůvěru.

Klíčové mi však připadá, jakým způsobem je taková modlitba koncipována. Pakliže se na ni podíváme, obvykle můžeme najít určité shodné rysy, jde o prosby o očištění vlastní bytosti od sobectví, o prosby pomoci uskutečnit očištění sebe sama od chtíče nejrůznějšího druhu a snaha učinit sebe lepším člověkem, který je naplněný láskou, již by rád rozdával.

Taková modlitba je velmi potřebná pro svět, protože je účinná a pomáhá. Svět potřebuje lidi, kteří se touží „očistit“.

Naproti tomu „modlitby“ typu – bože, dej, ať vyhraju v loterii, nebo – dej, ať ta holka odnaproti si mě konečně všimne.... nemohou mít tu správnou působnost ani ozdravný efekt pro svět. Takové modlitby nás totiž nedělají lepšími. Takové modlitby se jako přání konkrétních lidí často ani nevyplňují a není to tím, že by bůh nebyl všemocný.

Je to prostě tím, že takováto přání nejsou těmi správnými přáními – modlitbami. Vlastně jde jen o to najít to správné, co v životě nejvíc chci. Naladit se na to, co je správné... To je oproštění od sobeckých zájmů.

Inspirací je mi i modlitba svatého Františka:

Pane, učiň mne nástrojem svého pokoje,
abych přinášel lásku, kde je nenávisť,
odpuštění, kde je urážka, jednotu, kde je nesvornost,
víru, kde je pochybnost, naději, kde je zoufalství,
radost, kde je smutek, světlo, kde je tma.
Pomoz mi, abych netoužil po útěše, ale sám těšil,
po pochopení, ale chápal,
po lásce, ale miloval.
Vždyť kdo dává, dostane,
kdo odpouští, tomu se odpustí,
kdo umírá, vstane k životu.

Chtěla bych být tak čistá jako on a upřímně si myslím, že pokud se toto stane mým největším přáním, ke kterému směřuji, najde toto přání naplnění.

KDYŽ OŽIVNE SRDCE

*Jarmila Plotěná,
duchovní*

Znáte to, někdo jen tak ledabyly prohodí: „Modli se, aby...“ nebo „Nestačím se modlit za to, abych...“ a pak jmenuje třeba něco, po čem touží, aby se stalo nebo nestalo, nebo aby to získal, nebo aby toho byl zbaven. Někdy podobně uvažující dá ještě „oči v sloup“ na znamení nebo jako připomínku... – čeho vlastně – ničeho menšího než modlitby. Vždycky mi trochu zatrne a pomyslím si něco jako: „Proč to říká?“ nebo: „Vůbec, o čem mluví?“ Náhle je mi něčeho líto za sebe i za toho člověka...

Modlitba – obyčejné slovo, ale pradávno, známé v mnoha starých jazycích, zřejmě jako jedno ze základních slov, jimiž se lidé dorozumívali, přičemž nemuselo jít vždy o slovní modlitbu, tedy recitování či zpěv nějakého textu. V dávných dobách to mohlo znamenat spíš přinesení oběti nebo nějaký jiný náboženský

úkon, obřad, apod., zkrátka označení něčeho, co člověku pomáhá volat, oslovovat, prosit, vzývat, chválit, velebit Něco nebo spíš Někoho, kdo je pro člověka nanejvýš důležitý a na kom závisí život ve všech jeho podobách. Sváté knihy různých náboženství a mytologie starých národů jsou plny vyprávění o těch, kteří pomocí modlitby slovní či oběti hmotné nebo posvátného obřadu změnili bezvýchodnou situaci, někoho uzdravili, nebo dokonce oživili. Tak modlitba ve všech náboženstvích vždy měla a má dodnes významné místo.

A už se kolem představy takového pradávného volání rojí otázky a možná také vzpomínky, hodně osobní vzpomínky:

Odkdy ve svých dějinách začal mít člověk schopnost se takto „k Něčemu vyššímu vztahovat“? Proč a za jakých podmínek? Nejsou vlastně všechna velká lidská díla zhmotnělou modlitbou tvůrců, kteří jim dali podobu? Jistě existuje mnoho studií historiků, religionistů, antropologů a jiných odborníků, ale na to, jak tato „věčná otázka“ ovlivnila náš konkrétní život, si odpovídáme každý sám.

Kdy a proč jsem se v dětství poprvé modlila, si už přesně nepamatuji, ale nejstarší vzpomínka mě vede někam na konec naší zahrady. Bylo léto, krásně živo a přitom klidno a ticho, nic nerušilo ani všudypřítomný bzukot letní přírody, a pak zase, ani nevím, jak málo mi bylo let, lopuchy u potoka – byly všude a nebylo „v té chvíli“ nic jiného, ani vlastně nebyla žádná chvíle.

Proč jen si právě něco takového tak jasně pamatuji? Tuším, že To bylo něco důležitého, k čemu je možné se vracet. Je to možné, nebo To přichází samo nečekaně? Mají takové vzpomínky něco společného s modlitbou?

Vzpomínám si, že jsem se v období dospívání dlouho modlívala a snad i starosvětsky a poněkud formálně, jak by ne, prožívala jsem své „období gotiky“ nebo vůbec středověku. Všechno mi z tohoto období připadalo podivuhodné, tajemné a krásné, a tak jsem zkoušela i něco, co jsem si představovala jako gotickou zbožnost. Navštěvovala jsem památky, hlavně hrady a vůbec bych tehdy nejradyji žila v oné, pro mne tak romantické době. Setkávám-li se s dnešní „gotizující“ módou, hudbou, atd., vůbec se nedivím, neboť na poněkud kruté kouzlo tohoto svého období si dobře pamatuji. Vůbec, různá „dekadentní hnutí“ v představách dospívajících, zvláště v době povinných „světlych zítřků“, nebyla ničím zas tak výjimečným. Člověk prožívá různá období, u někoho by se dala přirovnat k jednotlivým historickým stylům, a v duchu té doby „se také modlí“.

Později, někdy kolem sedmadvaceti let jsem směla prožít situace, které mě poučily, že mimo absolutní odmítání něčeho jako modlitba a považování to za zbytečnost, neboť „není kam volat“, a že pokud Něco je jako Bůh, pak je takové podstaty, „že nás neslyší a pouze nás přesahuje“ a čímsi asketickým a formálním,

příslušností k nějakému učení či skupině nebo přímo strachem jaksi daným, je ještě Něco jiného.

Ale jak To nazvat, co o Tom říct? Postava To není, hlas To není, život To mění, události ovlivňuje, ale zázrak To není, neboť zapadá moc dobře do řádu věcí. Navíc ten všechen přirozený řád světa nějak povznáší, posvěcuje a objasňuje. Dává něco jako moudrý řád, který jsme dříve netušili, a skládá mozaiku – kamínek ke kamínku do celku, který pomalu dostává smysl.

Souvisí svrchu „popisované“ nějak s modlitbou? Je snad jejím „výsledkem“, odpovědí na modlitbu? Nevím, skutečně nevím. Teorii na to žádnou nemám, jen se svého srdce a myslí ptám: „Jak vám při takovém setkání je a zachováte si je v paměti? Že je mu blaze, říká srdce, jako by doslova ožilo, a mysl si dlouho a snad napořád pamatuje ten klid a jasno a celý člověk si pamatuje, že nic lepšího nezná a po ničem lepším ani netouží. Jen neví, jestli se do této „krajiny míru a jasna“ dostal modlitbou.“

V mém případě spíš ne. Kdybych měla něco málo o tom říct, musela bych s pravdou ven, asi takto: Ne já jsem To nenašla, nedosáhla, neuchopila, neobjevila, ale mám dojem, že „v tajuplné chvíli To lze potkat“ tak, že se To objeví, čeká To na člověka v kráse přírody, v moudré knize, příběhu ušlechtilého člověka a jiném, co dává životu hluboký smysl. Může se stát, že srdce náhle oživne a živému srdci se jeví svět docela jinak, nově, správně a dává smysl.

Modlitba, jestliže je skutečná, je stavem myslí, či stavem vědomí? A trvá snad i po zániku myslí? To by však byla již jiná úvaha a přesahovala by rámec našeho tématu. Jen těm, kdo dávají „oči v sloup“, moc přeji, aby alespoň jedenkrát zažili to, co berou na lehkou váhu.

Těm, kteří se po přečtení tohoto článku budou snažit vzpomenout si na svoji první modlitbu, třeba něco připomene povídka Daniela Novotného Duch duhy, z autorovy nové knihy Azurový svět, vydalo nakladatelství Sursum 2015.

.....

MODLITBA – MOŽNO ANI NEJDE O TO, O ČO A KU KOMU, ALE AKO

*Miloš Mášik,
člen*

.....

Modlitba je pre mňa problematická záležitosť. Účinnosť si totiž vôbec neviem overiť. Bol som učení dogmatickým náboženstvom, že Boh moju modlitbu vypočúva tak, že berie do úvahy dôvody, ktoré ja nevidím. Toto sa v praxi podobá situácii, ako keby Boh vôbec nebol. Veci totiž vždy nejak dopadnú.

Napríklad choroba. Ja sa modlím, aby som sa uzdravil. Náboženstvo mi povie, že Boh ma buď uzdraví, alebo s tým počká, lebo on vie, čo je pre mňa

lepšie. Lenže toto je presne situácia, ktorá nastane aj bez modlitby. Buď sa uzdravím, alebo nie.

Najviac nejasnosti do problematiky modlitby pre mňa vniesli udalosti ohromného rozsahu, ako bola prvá či druhá svetová vojna. Milióny a milióny ľudí boli otrasne postihnutých onými udalosťami, a pritom sa mi nezdá, že by boli iní, ako sme my.

Nesporná vec na modlitbe však je, že človek má pri nej pozitívny prístup k riešeniu problémov. Zvyčajne sa človek nemodlí za zhoršenie situácie, ale za zlepšenie. A pozitívny prístup je vždy lepší, ako keď sa človek vzdá.

Čo ma však v súvislosti s modlitbou zaujalo, je funkcia akéhosi „zosilňovača toho, na čo myslíme“. Ja som sa s tým po prvýkrát stretol pri filozofii zen. Princíp je nasledovný. S tým, čo si myslíme, je to ako s predmetom, ktorý hodíme do rybníka. Ak je hladina rybníka sčerená, tak sa nič zvláštne nedeje. Vlny, ktoré predmet svojim pádom vytvoril, sa zmiešajú s tými, ktoré tam boli. Ak teda vlny myslíme, potom naše prianie je len jedna z myšlienok a jej sila sa rozbiť o vlny ostatných myšlienok. Množstvo myšlienok teda vlastne oslabuje silu myslenia. Naše myslenie len ide tak dokola a nič moc z toho. Ale vrátim sa k pointe. Ak ten istý predmet hodíme do rybníka, ktorého hladina je úplne pokojná, nastane zaujímavý jav. Vytvorí sa vlna, ktorá ide po celučičkom rybníku. Takže ten predmet sa vlastne vlnou, ktorú vytvoril, dotkol celého okraja rybníka. Takto môžeme to, čo si prajeme, zosilniť. To, čo som na veci zatiaľ nepochopil, je, že neviem, čo je vlastne tým okrajom rybníka alebo kam sa tá vlna vlastne dostane. Jasné je mi

len to, že sa dostane kamsi omnoho ďalej než bežná myšlienka. To, čo vnímam ako dôležité, je sila celého procesu a tá je celkom zrejماً. Prvou vecou je, že hladinu rybníka musíme udržať pokojnú. Tou hladinou je myslenie. Čiže ak sa nám nejak podarí zastaviť myslenie, tak sa akoby hladina rybníka upokojí. Potom do mysle vložíme myšlienku. Naše prianie. Čiže nastane rozčerenie pokojnej hladiny myslenia. Ale strategicky dôležité je, keď hneď po formulovaní priania, myslenie zasa zastavíme. To preto, aby vlna, ktorú posledná myšlienka vyvolala, mohla ísť čo najďalej. A tou poslednou myšlienkou bolo vlastne naše prianie. Mne to príde celkom logické.

Ak sa neudržíme a pomyslíme si čosi iné, potom hladinu sčeríme a efekt zosilnenia tak zoslabíme alebo zrušíme. Dá sa s tým hrať a prianie jednoducho stále opakovať.

Vraj to funguje len na veci „dobré“. Ale ja nevidím dôvod, prečo by to nemalo fungovať aj na veci „zlé“, čiže na čokoľvek. Podľa mňa teda tento „zosilňovač“ by mohol fungovať na hocičo, čo si budeme priať. Samozrejme ak dokážeme vytvoriť priaznivé podmienky zastavením myslenia. Mimochodom ak človek brzdí myslenie, tak brzdí aj tvorbu potrieb a vlastne všetkého „zlého“. Napríklad ak zlodej zastaví myslenie, tak sa v ňom samom môžu vynoriť pocity akéhosi nejasna, prečo vlastne kradne. V každom prípade však aj tu nastáva ten istý problém ako na začiatku. Neviem si nič overiť.

Preto pre mňa osobne z tohto celého vyplýva jedna zásadná vec. Nespolieham sa veľmi na modlitbu. Modlím sa, to áno. Je to upokojujúce a pozitívne. Ale viac od toho nečakám. Modlitba môže byť aj čisto podakovanie za to, čo je. Môže byť vyjadrením našej vďačnosti. To okamžite zlepší človeku náladu a akoby otvorí prístup k vnútorným rezervám. Modlitba môže pomôcť veci si lepšie formulovať. Usporiadať si hodnoty.

Skôr vidím cestu v blokovaní nepotrebného myslenia. A vo využívaní „zosilňovača“ tým, že ako poslednú myšlienku pred „pauzou“ dám vlastne moje prianie, ako by veci mali byť. Neviem, či to pomôže, ale rozhodne to neuškodí. Síce je to veľmi individuálne a nemožno to zovšeobecniť, človek si to však sám na sebe môže vyskúšať. A verím, že sa to môže stať aspoň cieľom človeka, ako je to u mňa.

TVŮRČÍ ČIN JMÉNEM MODLITBA

*Libor Mikš,
člen*

Zavolal mi loni před Vánocemi Pepa Musil. Bylo to, pokud si dobře pamatuji, poprvé, co jsme spolu přímo mluvili. Velmi mne to potěšilo, neboť již delší dobu jsem se s ním chtěl osobně kontaktovat, ale stále to nějak nevyšlo. Pociťoval jsem totiž mezi námi určité napětí vytvořené informacemi „z druhé ruky“, ale byl jsem si vě-

dom, že může být neopodstatněné. Pepa mne požádal, zda bych do nově vznikajícího unitářského časopisu napsal článek zaměřený na modlitbu. Vítám tedy tuto nabídku i jako příležitost k bližšímu vzájemnému poznání. Za sebe to vnímám i jako příklad realizované modlitby.

Po úvodu, za nějž se omlouvám těm čtenářům, pro které není podstatný, se konečně dostávám k předmětu své úvahy. Modlitba patří k velmi frekventovanému slovu, jež souvisí s vykonáváním náboženské praxe v mnoha náboženstvích a které proniklo i do širokého povědomí. A zároveň se také stává předmětem často sžíravého posměchu ze strany těch, kteří se hrdě nazývají ateisty. Názorný příklad toho, že znalost nějakého slova ještě neznamená pochopení jeho obsahu. Jak často jsme toho svědky v náboženské praxi! Na druhou stranu nutno objektivně přiznat, že ne vždy vše, co se za modlitbu vydává, jí skutečně je. Navíc se zde nabízí ještě jedno slovo s jednoznačně pejorativním nádechem – modloslužebnictví. Modloslužebnictví předpokládá existenci nějakého předmětu – modly. Nelze se tedy příliš divit, že i toto bývá spojeno s modlením, a tím pádem i s modlitbou. Nechci to zde příliš rozebírat, ale v mnoha případech jde spíše o vzývání, službu modle a její oslavu.

Dle Wikipedie je v základu slova modlitba výraz pro úpěnlivou prosbu. A to je dle mne podstatné, modlitba je prosba. Prosba směřovaná k Bohu, přičemž se samozřejmě očekává její splnění. Případy, kdy „modlitba“ je pouze póza, se zabývat nechci. Pro mne je modlitba velmi významným nástrojem při realizaci duchem naplněného života, považuji ji za tvůrčí čin.

Modlitby bych v zásadě rozdělil do tří kategorií:

Pvní kategorií jsou případy, kdy prosím o něco pro sebe. Zejména zde je nutná velká zodpovědnost. Je velmi důležité oprostít se od modliteb směřujících

k uspokojení nízkých žádostí a tužeb těla i ega. Dokonce i taková modlitba může být někdy účinná, ale její naplnění bývá doprovázeno nežádoucími negativními efekty. Například toužím získat větší hotovost, ale výsledkem bude smrt blízkého příbuzného a výplata vysoké částky z životního pojištění.

Do druhé kategorie spadají prosby za někoho jiného. Je snad jasné, že velmi nebezpečné jsou modlitby, které by měly někomu uškodit. Naopak velmi příznivé mohou být modlitby za někoho, kdo je oslabený a sám již nemá dostatek energie a Víry. I zde musí být člověk velmi opatrný při posuzování situace. Tříživé situace si totiž člověk zpravidla způsobuje sám, a ty jej mají něčemu naučit. Tím rozhodně nenabádám k tomu, abychom si jako Pilát myli ruce a o osudy svých bližních se nezajímali.

Poslední kategorií jsou prosby za nějakou větší skupinu lidí, kterou by snad bylo možné ještě rozdělit na případy, kdy prosebník do této skupiny patří a kdy nikoliv. Je například možné prosit nejen za nějaké menší skupiny, ale i za obyvatele nějakého státu, za kontinent, Zemi jako celek, ba dokonce za celé Stvoření. Snad nemusím znovu varovat před modlitbami s cílem někomu uškodit nebo získat nějaké výhody na úkor jiných.

K naplnění modlitby zdaleka ne vždy dochází. Mnohdy může být dopad zcela jiný, než jsme očekávali, takže si souvislost ani nemusíme uvědomit. Pokusím se nyní zamyslet nad tím, proč tomu tak bývá. Důvodů může být více. Jaká by tedy měla být účinná, ale nejen to, i správná modlitba? Na něco již bylo upozorněno výše, v rozdělení do kategorií. Dále zde platí následující pravidla:

a) Prvním pravidlo se týká formulace modlitby. Musí v zásadě jít o příkaz. Jako příklad vezměme všeobecně známou modlitbu „Otčenáš“. Nevyskytují se v ní žádné kondicionály typu „... pokud to uznáš za vhodné“ nebo „...pokud to je tak správné“. Pokud vy sami nejste vnitřně stoprocentně přesvědčeni o správnosti své modlitby, tak se zbytečně nenamáhejte, žádný význam to mít nebude. Někomu se může zdát: „Kdo jsem já, abych přikazoval Bohu?“ Jenže v případě modlitby jde hlavně o výraz vašeho hlubokého vnitřního přesvědčení.

b) Druhé pravidlo se vlastně také týká formulace. Je naprosto nezbytné, aby modlitba byla co nejvíce konkrétní. Čím přesněji se vám podaří vyjádřit předmět vaší prosby, tím větší má naději na úspěch. Naopak čím obecnější formulace, tím menší naděje na vyplnění. Například má někdo potíže s kolenem. Pak mnohem účinnější bude modlitba směřovaná přímo ke kolenu, než jen aby se uzdravil.

c) Poslední, ale velmi důležité pravidlo, které zde uvedu, se týká samotného pronášení modlitby. Týká se naší schopnosti imaginace. Modlitbu musí doprová-

snížením své frekvence na tzv. hladinu alfa, v níž je již automaticky utlumena činnost mysli, ale ještě jsme schopni vnímat Bytí v nás. To je důvod, proč se říká: Ráno moudřejší večera. Mysl nezatěžuje naše spojení s Bytím.

Některé látky obsažené v rostlinách, jako THC, psilocybin, LSD a další, modifikují vnímání a myšlenkové pochody a navozují změněné stavy vědomí. Řada lidí s překvapením zjistila, že jim poskytly náhlý průnik do vědomého vnímání Bytí. Sám mohu potvrdit určitý přínos této cesty. Vyžaduje však určitou připravenost a není nezbytně nutné se po ní vydat pro dosažení vědomého života.

Výborný způsob komunikace s Bytím je pouť. Ne Matějská s kolotoči a houpačkami, ale taková, kdy se člověk vydá do bezdomoví a opustí aspoň na čas vše, co mu v běžném životě brání prožívat prosté Bytí. Dnes si lidé tento moment pletou s turistikou a rekreací, vyrostl z něj celý průmysl. Prazákladem je tu však putování krajinou, které nás vystaví drsnosti a síle Života v celé jeho nádheře.

Možná si říkáte: Pouť, spánek, cvičení, běh, ticho, prostor – kde je tam modlitba? V každé z těchto oblastí jsem objevil možnost sjednocení s Bytím, o které takto prosím. Někomu možná pomáhá opakování modliteb růžence či točení modlitebními mlýnky, nezavrhuji to, ale není to moje cesta.

Ježíš odrazuje od používání prázdných slov, která nebudou vyslyšena právě pro přílišné úsilí. Podobně zenoví mistři učí wu-wej, tedy zasahovat nezasahováním či usilovat bez úsilí. Moje modlitba či prosba je podobné prožívání současnosti s občasnými stavy radosti, lásky a pokoje či plného vědomí přítomnosti, které buddhisté nazývají satori.

J E Ž Í Š

Nevěřím již v Ježíše kříže,
dnes věřím v Ježíše Světla...
Jeho smrt nás tolik spletla
a vnesla v naši mysl mříže
strachu z nebytí a smrti,
který nás tak často drtí.

Ježíš je Buddha, probuzený
živý Bůh narozený z ženy.
Nic neříká o robotě.
Smrtí svědčí o životě,
který věčně trvá.

To Chava byla prvá,
která porodila boha.
A Mirjam byla prvá,
která porodila Boha.

Co se Ježíš zjevil vprostřed lidí,
od té chvíle mnohý člověk vidí,
nejen že máme dvě nohy,
ale i to, že jsme vlastně bohy.

Dokonce jsme zcela Jedno s Bohem,
na shledanou, lépe budete sbohem.

Ach, lidé, necht, kéž, at...!

Modlíš se? Zaskočí vás tento způsob otázky, nebo na ni odpovíte, aniž jste se nad tím pozastavili?

Je modlitba v čase 21. století atraktivní, nebo kontroverzní téma? Potřebujeme ji, nebo skončila zabalená do krabice nepotřebných přežitků mezi starými věcmi na půdě?

Modlitba je zastavení v úprku, schůzka s Bohem na cestě, tišina, ve které spočine naše nitro. Stává se prosbou a současně poděkováním. Skutečným sebevyjádřením bytosti v takové úctě, která je bázní a chvěním. V modlitbě se skrývají všechna prosím, at, necht, kéž, touha po naplnění, výkřik hlubiny. A také slib. Slib, který dáváme v podtextu každé prosby. Slib, že se budeme snažit od této chvíle být lepší člověk. V absolutní pokoře. Modlitba zapíná současně všechny naše emoce, jako když se v zimní podvečer náhle rozsvítí celé město a stopy na zasněženém chodníku jiskří nadpozemskou skutečností.

Modlitba je pravdou o nás, opravdovou pravdou bytosti. Když ji uslyším v nálehavém zašeptání duše nebo potkám někde na cestě, cítím tep srdce.

Jednou jsem jela kamsi po dálnici a zahlédla ji. Modlitbu. Seděla na billboardu (té velkoplošné reklamní tabuli, které lemují naše dálnice) a říkala: Kéž jsou všechny bytosti šťastny! A mně se zastavilo srdce radostí. To je přesně ono! V takové modlitbě za veškerenstvo je věčná pravda o příkazu lásky. Pospolitá vzájemnost se všemi, kdo bydlí na tomto světě. Byla jsem naprosto nadšená. Někdo zaplatil plakátovací plochu, aby druhý člověk, který pojedje kolem, měl radost. Aby se prostě usmál a pokračoval svou cestou.

A tak jsem měla radost z lidí.

Než jsem ovšem na svém počítači napsala do vyhledávání Googlu onu modlitbu a vyskočila na mě webová stránka agresivní reklamy:

Heslo: Kéž jsou všechny bytosti šťastny! Dostávejte lepší dárky. Vaši přátelé budou šťastni, když vás budou moci obdarovat něčím, po čem skutečně toužíte.

.....

MODLITBA ZA BYTOSTI ANEB DOSTÁVEJTE LEPŠÍ DÁRKY...

*Sofia Kučerová,
duchovní*

.....

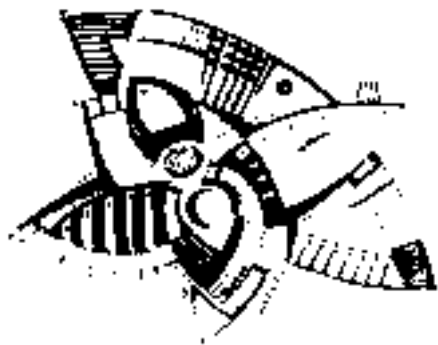
Inspirujte je svým seznamem přání. Sepisovat ho nemusíte ručně. Použít můžete i Tomikup tlačítko.

A mně se zastavilo srdce podruhé, tentokrát zklamáním. Reklamní agentura www.nestydimseniceho.cz zneužila jeden ze vzácných textů upanišad, aby ho použila jako heslo pro www.tomikup.cz. Moje modlitba z billboardu, kterou jsem považovala za poselství šťastné cesty všem poutníkům, je obyčejná reklama na kvazi štěstí tomikup.cz.

Posvátné texty říkají: SARVEŠAM SVASTIR BHAVATU – ať jsou všichni tvorové zdraví, SARVEŠAM ŠANTIR BHAVATU – ať jsou všichni v míru, SARVEŠAM PURNAM BHAVATU – ať všichni dojdou naplnění, SARVEŠAM MANGALAM BHAVATU – ať jsou všichni v blahobytu, SARVE BHAVANTU SUKHINAH – ať jsou všichni šťastní, SARVE SANTU NIMARAYAH – ať jsou osvobození od vad, SARVE BADRANI PASYANTU – ať dbají na dobro ostatních, MA KAS-CHID DUKHA BHAG BAVET – kéž nikdo netrpí...

**Ach, lidé,
modlitba za vás, všechny tvory,
nechť se ONA nestává předmětem reklamy na štěstí, protože takové vyreklamované štěstí, je pouhé pozlátko a muška jenom zlatá!,
kéž dokážete rozlišit zrno od plev a dobré dary a dárky od těch plytkých!,
ať se vám daří s opravdovou modlitbou v srdci stávat se lepším člověkem, být jím v plnosti a v pravdě!**

To přeje VÁM VŠEM ze srdce vaše Sofie

Modlitba. No, jen si to zkuste říct, to slovo. Nebo ještě lépe sloveso. Modlit se. A teď oboje dohromady. Modlit se modlitbu. A teď, co teď? Teď do toho přidáme ještě navíc trochu akce. Co děláš? Já se modlím. No jen si to zkuste takhle sami pro sebe říct. Někomu to může přijít hrozně. Příšerné. Zastaralé, archaické, nemoderní. Modlářství. My dnes jsme přece moderní lidé. Máme barevnou televizi, bio potraviny a Facebook! Tak kam na nás s modlitbou!

Ale samozřejmě že jsme duchovně založení! My nejsme povrchní, kromě Ordinance v růžové zahradě, sledování černé kroniky, kterou, nevím proč, někdo nazývá „zprávy“, a kromě aktualizace svého „stavu“ na sociální síti se samozřejmě zabýváme duchovní cestou. Spiritualitou. Meditací. To je totiž v kurzu. Na internetu psali, že meditace dokonce snižuje hladinu stresu!

To je to, co můžeme zhusta pozorovat kolem sebe. Armáda moderních lidí, hlásající vědu, a někteří z nich pak k tomu hlásající spirituální cestu, aniž by ovšem ze svého kolotoče absurdit hodlali vystoupit. To moje srdce naplňuje smutkem.

Jako dítě jsem si tak pro sebe rozdělil lidi na bytosti, které mají duši, a na bytosti, které jsou biologickými stroji, řízenými centrální nervovou soustavou, lidově zjednodušeně mozkiem. Jenže představa, že jsem biologická mašina řízená mozkiem a nic víc, mě už tenkrát v dětství dost děsila. A ačkoli se mi na základní a střední škole dostalo vzdělání ve vědeckém světovém názoru (čti materialismu) vždy jsem sám sebe řadil k těm bytostem, které mají duši.

Myslete si, co chcete, ale duše je, říkal jsem si.

A zároveň jsem tak nějak „věděl“, že je i něco víc, než se mi snaží ve škole nebo v televizi namluvit. To prostě cítíte. Víte. Protože to je něco, co víte, ale nelze to nijak „vědecky“ dokázat, tak se tomu říká víra. Je to poněkud legrační, protože vědci věří tomu svému přístroji a věří sobě a své interpretaci toho, co díky svému přístroji zjistili, a díky této víře konstruují své teorie, ale tomu se víra neříká, i když se v praxi ty teorie v průběhu času dost radikálně mění. Fyzik prostě nepříjde a neřekne, že věří ve Standardní model částic a interakcí.

Oproti tomu to, co věřící člověk tam hluboko uvnitř sebe ví, to je jeho okolím nazýváno vírou, i když se to poznání pak v průběhu jeho života nemění. Takové

**KDYKOLI,
KDEKOLI,
JAKKOLI...**

*Vlastimil Krejčí,
duchovní*

vnitřní poznání je prostě něco jiného, nesdělitelného. A v tom to tkví. Fyziku se můžete naučit. To je sdělitelné poznání. Tam ta živost probíhá na úrovni nahlédnutí nějaké zákonitosti, na jejím popisu a následném sdělení. Tím je fyzika živá. A také proto se ty teorie mění, což je v pořádku.

Víra v Boha, tedy na úrovni osobní zkušenosti a nějakého vnitřního poznání, je nesdělitelná. Onu zmiňovanou živost pak má v něčem jiném. V živém vztahu mezi člověkem a Bohem. Tím je víra živá.

A právě ten vztah mezi mnou a mým Bohem, je pro mne modlitba. Kdykoli, kdekoli, jakkoli.

SJEDNOCENÍ VE VŠEM A SE VŠÍM

*Petr Jirgl,
člen*

S meditací nebo modlitbou jsem se setkal skoro ve všech kulturách. S Karlem, hinduistickým mnichem, který mi osvětlil tyto myšlenky, s učiteli a mistry bojových umění, jako je taiči, aikido, čajovými obřady a spoustami dalších směrů. Pak jsem navázal na moudrost Buddhy, vlastně směs těchto myšlenek.

Ale abych začal vůbec od začátku. Po těžkém úrazu, kdy jsem byl delší

dobu v kómatu a kdy už lékaři nevěděli, co se mnou, jak mi později řekli členové mé rodiny, jsem byl propuštěn z nemocnice. Začalo mi období rekonvalescence. Celých šest měsíců. Jednou týdně kontrola u lékaře, pak nemocnice, rehabilitační cvičení a podobně. Nejhorší byla ztráta paměti. A stav se měnil velmi pomalu, aspoň jak to vypadalo z mého pohledu. Možná by to jinému stačilo, ale mně nikoliv.

Zkoumal jsem tedy, jak to vše vylepšit, tedy urychlit. Tehdy jsme si nechali zavést kabelovou televizi. A protože ovládám německý jazyk, sledoval jsem spíše německé stanice. Zajímavé filmy a také dokumenty. Jako první mne zaujal film Poslední samuraj. A protože času bylo dost, zjišťoval jsem si i souvislosti tohoto filmu. Sledoval jsem dokumenty o Asii a jejích dějinách a pozvolna jsem získával stále více informací.

Pak začalo období cvičení a meditace. Nejdříve to bylo taiči; mělo mi vylepšit kondici. Následovala meditace, cviky čím dál složitější. A kupodivu to začalo pomáhat. Meditace nebo modlitba, nazvěte to, jak chcete. Prostě to fungovalo ke zlepšení duchovní stránky. Za další půlrok jsem se pustil do studia dějin Japonska,

Číny a také duchovních zaměření těchto zemí. Je pravda, že mne zaujalo více Japonsko, i když převzalo mnoho věcí z čínské kultury. Už mi nestačily jen pouhé filmy. A protože jsem měl příbuzné i v zahraničí, začal jsem sbírat informace i odtud. Najednou se zdálo, že mezi filmy a skutečností je velký rozdíl. Jako mezi teorií a praxí. A tak jsem se zaměřil více na praxi, samozřejmě po získání teoretické části. Vyzkoušet si čajový obřad za pomoci mistra je něco jiného než ho jen vidět. Ne každý v takovém obřadu vidí i duchovní pozadí. Jde o společnou meditaci a ztišení, útek ze všedního dne a spěchu. Posezení s přáteli, společné hovory, vše v klidu a pohodě. Už sama příprava a pití je velikou meditací. Můžeme říci i modlitbou, vychutnáním si okamžiku. A pokud bych to měl ještě dále osvětlit, není to opravdu jen příprava a pití. Vždyť v dávných dobách nebyly žádné nástěnné hodiny a čas se musel určovat úplně jinak. A tak se stalo časovou jednotkou klidné pravidelné dýchání. Pět nádechů a výdechů bylo určeno jako doba k prvnímu louhování čaje. A zde je vlastně jádro oné modlitby či meditace. Získání klidu, pohody, duševní vyrovnanosti, kdy se vše provádí skoro bezmyšlenkovitě, přirozeně. A pak bych mohl ještě uvést kodex cti, takzvané Bušidó. Sedm ctností bojovníka, které se dají srovnat s našimi unitářskými principy. Samozřejmě se jedná o cestu bojovníka, ovšem dnes už není třeba bojovat a vést války. Jediný boj je tu se sebou samým. S netrpělivostí, sobectvím, agresivitou. I v tomto směru se činnost zkultivovala. Bojové umění přece představuje cvičení těla i ducha, je disciplínou, ve které se nesoutěží, nýbrž učí trpělivosti, schopnosti se vžít do společného života s partnerem, a podporuje potřebné sebevědomí.

A zase jsme u meditace. Nebo modlitby. Tímtež způsobem, jako se otírá lžička na čaj, se otírá čepel meče. Základním sedem je seiza. Ať už při studiu čehokoliv, vždy stejná pozice. Zklidnění, soustředěnost, zvýšení pozornosti. Na nalezení souladu se vším, se sebou samým, s přírodou, okolím, vesmírem. A právě to je ona meditace nebo modlitba, jak chcete.

Sjednocení, ve všem a se vším.

MOJI PORADCI U NEJVYŠŠÍ MOUDROSTI

*Arlette Mitterpachová,
příznicyně*

Většina z nás má vštípené křesťanské základy, a proto si při slově modlitba nejspíš představíme nesouvislé drmolání s nepřítomným pohledem vzhůru k nebesům a bezmyšlenkovitě projíždění růžence. Je tohle ale jediná forma modlitby?

Určitě ne. Modlitbou může být i roztáčení tibetských mlýnků či navěšování modlitebních šátků do větrů va-

noucích náhorní plošinou. Může to být i ranní pozdrav Slunci, vyjádřený slovem, pohybem anebo jen cílenou myšlenkou. Modlitba může mít nespočet forem, viditelných i skrytých. Co je ale vlastně podstatou modlitby? Co jejím prostřednictvím vyjadřujeme?

Modlitba je vědomé napojení se na Boha. Se slovem Bůh vyvstává další otázka, na kterou není lehké odpovědět, a přitom podvědomě většina z nás svou odpověď cítí. Ta otázka zní: Co je Bůh?

Můžu na ni odpovědět jen sama za sebe. Bůh je pro mě soustředěné vědomí celého světa, někdo by použil výraz „všehomíra“. Zahrnuje veškeré vědění, všechny myšlenky. Jeho princip má povahu Nejvyšší Moudrosti. Svými schopnostmi je vnímám jako spektrum duchovních energií, kladných i záporných. Je na mně, na které z nich se napojujím.

Základní lidský rozum mě vede k tomu, abych si vybírala jen ty kladné. Se zápornými pracovat neumím a nechci. Kladné mi pomáhají, vedou mě, odpovídají na mé otázky a pomáhají řešit mé životní situace.

Napojuji se na ně modlitbou. Modlitba pro mě nejsou odříkaná slova, ale vysílání intenzivních myšlenek, kterými se na kladné energie napojuji a prosím o jejich přízeň. Vnímám tyto energie jako spojení se svými poradci u Nejvyšší Moudrosti. Postupně zklidním mysl a přijímám jejich rady.

Někdy pokládám konkrétní otázku na záležitost, kterou chci vyřešit. Jindy nechávám mysl otevřenou a čekám na vnuknutí, neboť věřím, že Nejvyšší Moudrost zná moje skutečné potřeby a přinese mi odpověď i na věci, o kterých jsem nevěděla, že je potřebuji řešit.

Stává se, že znám odpověď hned, jak konkrétně řešit svou situaci. Jindy získám pocit, že jsem pro vyřešení sama udělala všechno, co bylo v mých silách, a další průběh už mám nechat na Nejvyšší Moudrosti. Z mnoha zkušeností už vím, že

Nejvyšší Moudrost bude v mém životě konat a význam jejích činů třeba pochopím a docením až později.

Na závěr vždy s pokorou poděkuji Nejvyšší Moudrosti za to, že mě vede životem. Poděkování je nejdůležitější částí mé modlitby.

DUCH DUHY

povídka

*Daniel Novotný,
příznivec*

Tadeáš seděl na dece a pozoroval oblohu. Slunce krásně svítilo a sem tam byl vidět nějaký ten mrak.

„Na co se koukáš?“ zeptala se Tadeáše jeho tříletá sestra Bára, která seděla vedle něho.

„Na duchy,“ konstatoval Tadeáš s převahou svých pěti let. Nedávno viděl pohádku, ve které se to duchy jen hemžilo.

Začal poučovat svoji mladší sestru: „Víš, duchové jsou všude, jen je nevidíme. Jsou ne-vi-di-tel-ný, chápeš? V kytkách, ve stromech... Nebo třeba tamten mrak – určitě jsou tam napěchovaní. Nebo vítr: duchové větru, fiú fiú fííí!“ Tadeáš rozvlnil deku. Bára se začala smát.

„A kterého ducha máš nejradši?“ zeptala se Tadeáše po nějaké chvíli.

„Nejradši... hmmm...“ Tadeáš nakrčil nosík. „Určitě musí být jeden duch, který je všech duchů král. Určitě je na obloze – nahoře, chápeš?“

„A jak vypadá? A co tam dělá?“ vyzvíдалa Bára dál.

„Nó... když je ten duch hlavní, měl by ovládat všechny barvy,“ pokračoval Tadeáš, protože si vzpomněl na útržky nějaké pohádky, kterou mu nedávno vyprávěla máma, „je to duch... duhy. Duch duhy!“

„Duhovej! Duhovej!“ rozesmála se jeho mladší sestra. „Budeme si s ním hrát?“

V následujících letech plných her byl jednou z postav pohádkového světa Duch duhy, který prosazoval spravedlnost třeba ve světě legových staveb a panáček nebo plyšových hraček.

Tadeáš dopřel pivo. Típnul cigaretu. Povzdychl si a znovu se mu vracely čerstvé vzpomínky na Romanu.

„Je mi dvacet...“ pomyslel si, „a co jsem vlastně dokázal? K čemu ten život je? Jsem nula, nic. Není divu, že se se mnou rozešla: vždyť se plácám bez cíle sem a tam.“

Rozhlédl se kolem, po interiéru svého bytu. Poté, co ho Romana opustila, zjistil, že nemá čeho se chytit. Že je něco jako trošečník. Začal se pobírat SMSkami ve svém mobilu.

„Karel...“ pomyslel si, „ten je v pohodě, přímo za vodou. A přitom nikoho nemá už dva roky. Počkat –“

Vtom si Tadeáš uvědomil, že věta „Karel nikoho nemá“ není tak úplně pravdivá: že Karel má život zacílený a pevně umístěný. Ve víře.

„No co,“ povzdychl si Tadeáš, „zkusil jsem i ulítější věci.“

Klekl si na kolena. „Bože...“ začal. Nevěděl, co říct. Má na Něj vychrlit problémy? Nebo se zeptat, proč je na světě tolik utrpení a patálií? Nebo začít číst biblii?

Nevěděl, jak začít. Jaký najít vstupní bod. Hlavou mu blýskaly obrazy kostela... hřímajícího kněze... zapálených hranic... příkazy, zákazy, formalismy. Tudy ne. Kudy tedy?

Nevzal to ze špatného konce? Vždyť ta Bytost... mu má být blízká, bližší než je Tadeáš sám sobě! Tadeáš doloval ve svém nitru – když ho náhle zaplavily vzpomínky. No ano! No jasně!

„Duchu duhy!“ zvolal s úlevou. Úleva ze známé tváře Boha mu umožnila pochopit i další Jeho tváře včetně zjištění, že všechny jsou jen přibližnými vyjádřeními Nevyjádřitelného.

A v tu ránu byl Tadeáš doma.

HAJÁM, HAJÁM, BUDU SPINKAT

Hajám, hajám, budu spinkat,
moje zlatá mamičko,
až se zavřou očička má,
polib mě na čelíčko.

Řekni za mě tatíčkovi,
že na něho vzpomínám,
když tu v své postýlce
s modlitbičkou usínám.

Řekni za mě, mamičko má,
Bohu moje přání,
ať mě ve snu svojí mocí
ode zlého chrání.

Ať mi dává novou sílu,
radost, smích i zdravíčko,
abych rostl/a k potěšení
a byl/a vaše sluníčko.

Usínají moje očka,
budu spát sladký sen,
probudí mě Bůh zas ráno
a já začnu nový den.

Každý ten den bude lepší,
více práce vykonám,
přestanu se hněvat, zlobit,
ale radost udělám

mamince i tatínkovi,
bratřím, sestrám, lidem všem,
budu žít v každé době
volným, krásným životem.

MODLITBY UNITÁŘSKÝCH DĚTÍ

(Z ROKU 1942)

*Karel Hašpl,
duchovní, spolupracovník a ná-
stupce Norberta Fabiána Čapka*

HLAVIČKA SE K SPÁNKU SKLÁNÍ

Hlavička se k spánku sklání,
tělíčko se noří v klid,
chci se ještě, Velký Bože,
na dobrou noc pomodlit.

Děkuji ti, milý Bože,
za prožitý dnešní den;
veď mě nyní touto nocí,
pošli sladký, libý sen.

Opatruj náš celý domov,
ochraň mamičku, tatíčka;
do své péče přijmi také
sestříčka i bratříčka.

Naplň duši naší láskou,
sobectví ze srdce vem,
bychom lépe žili všichni,
až zas vzejde nový den.

PŘÍRODOZPYTNÝ KALENDÁŘ NA DUBEN A KVĚTEN

Sofia Kučerová

Žijí tady s námi. Známe je? Co o nich víme? Rostliny, zvířata a ptáci. Je to jen jejich příroda, nebo i naše? Co myslíte?

DUBEN

V sobotu 3. dubna začíná tokat jeřábek a po něm hned druhý den, aby nezůstal pozadu, také tetřívek.

7. dubna, který lidé určili jako významný Den vzdělanosti, zahnízdí jeden velmi inteligentní ptáček. Straka obecná, pica pica. Všeobecné přesvědčení, že straka = zlodějka, je jen lidský mýtus. Pravda, co je lesklé, to je zajímavé, a tak se ona fascinující věcička zpravidla okamžitě stává součástí stračí domácnosti. Tento černý ptáček s kovově zeleným leskem a bílým břškem se vyskytuje po celé Evropě i Asii. A můžeme se s ním potkat úplně všude. Krajina s lesy a loukami je sice dobré a zdravé bydlení na čerstvém vzduchu, ale město skýtá bohatý kulturní a společenský život a spoustu úžasných věcí pro vybavení domácnosti. Dovolím si vás pozvat na návštěvu domů k paní strace. Pokud vám ovšem nebude příliš vadit, že polezeme na vysoký strom nebo na stožár elektrické-

ho vedení. Tam totiž pan straka každý rok postaví pořádně velkou rezidenci pro paní straku a jejich potomky. Čím větší a stabilnější hnízdo z pořádných větví trávy a kamínků, tím větší je společenská prestiž pana straky. Prostě na velikosti v tomto případě záleží (aspoň půl metru) a paní straka, uznává zásadu: Čím více pan straka investuje do stavebního materiálu na své bydlení, tím více potomků bude mít a stane se váženým občanem na společenském žebříčku stračí populace.

A doba hnízdění hromadně začíná:

8. dubna hnízdí sojka obecná. Určitě jste na procházce lesem někdy našli modré peříčko z letky ptáčka, který strážil les, aby tam nikdo nezvaný nevlezel. Její varovný křik je natolik intenzivní, že vyděsí i Ferdu Mravence. A právě mravenec je dvorním lazebníkem samotářské sojky; klade si je do peří a mravenci ho čistí a zbavují parazitů.

11. dubna hnízdí lyska černá. Na ná-

vštěvu k lysce si vezměte pořádné holínky. Její domácnost je totiž na vodě. Zajímavé je, že mezi rodiči malých lysek funguje tandemová dělba práce. Hnízdo z rákosu stavějí spolu, na vejcích sedí spolu a mláďata krmí spolu. Žádná ponorková nemoc se u lysek neexistuje, umějí být stále spolu...

12. dubna hnízdí čírka modrá, malinká kachnička, velká asi jako holub. U nás jich najdeme málo, ale pokud uslyšíte od rybníka zvuk, který připomíná řehtačku, rozhodně se tam běžte podívat. Čírku tam určitě potkáte.

15. dubna hnízdí sluka lesní, tajemný pták. Při námluvách se pan sluka zřejmě inspiroval v renesanční Itálii. Milostná píseň, kterou za soumraku zpívá své vyvolené v letu, trvá několik kilometrů. Faktem ovšem je, že pan sluka si s výchovou mláďat a stavbou hnízda

hlavu vůbec neláme. K účelům bydlení poslouží dolík v zemi a po skončení snůšky se o mláďata stará samička, která je schopna v případě akutního nebezpečí nelétající mláďata letem přemístit jinam.

17. dubna rozkvetne princezna bříza.

18. dubna shazují jeleni paroží.

20. dubna srnci vytloukají paroží.

27. dubna shazují paroží daňci.

KVĚTEN

1. května slavíme Svátek práce a na první máj se přiletí podívat křepelka.

8. května MAMINKY! Nejenom těm lidským, ale všem maminkám přeji všechno nejlepší a hlavně radost z jejich potomků a rodinnou pohodu do všech domovů.

10. května rozkvetne buk lesní.

13. května hnízdí tetřev hlušec, v severské mytologii bývá spojován s horskými bůžky, u nás bohužel žije hlušců méně než dvě stě. Námluvy pana tetřeva jsou fascinujícím koncertem. Tetřeví kohout k ránu začne zpívat hlasem, který lze rozdělit do čtyř fází. Nejprve se ozve takzvaným klepáním, po něm následuje trylek, což je vlastně jen zrychlené klepání, nato přijde výlusk, jako když vytáhnete zátku z láhve nebo mlasknete jazykem, a nakonec broušení, které zní, jako když brousíte kosu.

15. května hnízdí bažant obecný. Pan bažant není sice vzorem věrnosti své partnerce, ale vzhledem k vysoké úmrtnosti mláďat mu musíme jeho polygamiu odpustit.

20. května rozkvetne smrk ztepilý. Smrk kvete? No ano! Šišticovitě. Žluté samčí šišťice vyrůstají v paždích jehlic na loňských větévkách, načervenalé samičí raší v horních patrech koruny. Původně rostou směrem nahoru, ale ještě před opylením se mění na převislé.

22. května rozkvétají duby a akáty.

27. května srny kladou srnčátka. Jak se říká, všechno má svá pravidla, zejména v říji. Srnec při říji honí srnu po pravidelných trasách, na loukách můžete spatřit vyběhané osmičky. A srně přitom stačí jen tak si písknout... srnec totiž reaguje na její zapískání. Srnčí říje začíná v teplých červencových a srpnových dnech, srna je pak březí asi 40 týdnů. Z toho několik týdnů probíhá takzvaná utajená březost, kdy se vajíčko nevyvíjí. Srnčátka se rodí s otevřenými očima, maminka je přestává kojit po dvou až třech týdnech.

31. května rozkvétají konvalinky a medvědí česnek. Konvalinka raší ve stejné době jako česnek medvědí, jehož aromatické listy jsou vynikajícím kořením. Obě rostliny jsou si hodně podobné, konvalinka je však jedovatá! Česnek medvědí lze poznat podle silné vůně po cibuli nebo česneku. Tedy: medvědí česnek do kuchyně, konvalinky do vázy

A všem krásné jaro!

DĚJINY SVĚTLA – UMĚLECKY I LIDSKY POCTIVÝ ROMÁN

Pavel Sedlák

Chtěl bych upozornit na román Dějiny světla brněnského autora Jana Němce. Přiznám se, že jsem netušil, že je tomuto autorovi v současnosti pouhých 34 let, ani že mu byly za tento román uděleny ceny Česká kniha, Cena Evropské unie za literaturu, Cena Josefa Škvoreckého, a že byl tento román v roce 2014 mezi díly nominovanými v soutěži Magnesia Litera.

Už z toho, že mi všechny tyto věci unikly, je vidět, že se nemohu pasovat na skutečného literárního kritika. Na Dějiny světla jsem před Vánocemi 2014 „náhodou“ narazil v knihkupectví. Vzhledem ke své literární ne-kvalifikaci jsem nějakou chvíli o napsání recenze přemýšlel.

Pokud jsem schopen to posoudit, Jan Němec je velmi nadaný autor, román Dějiny světla hodnotím pozitivně. Kdo by vzhledem ke zvolenému tématu čekal žánrový typ „román cesta“, jaké psali třeba Anker Larsen nebo Eduard Tomáš, mohl by být trochu zklamán. Kdo očekává výborně napsaný historický román pro širší publikum, ten se trefí do černého. V oboru historického románu považuji za českou špičku Kámen a bolest Karla Schultze. Pokud bych takto stanovil „100 procent“ stupnice, byly by pro mne Dějiny světla někde na 85 procentech, což je velmi slušný výkon.

Dějiny Světla živě vykreslují Františka Drtikola ve víru první republiky, nijak nezamlčují duchovní a filosofické aspekty jeho života a tvorby. Plastické, věrné, čtivé zachycení děje na pozadí doby, filosofické úvahy a citace Drtikolových dopisů z období první světové války jsou silnou stránkou románu. Jako „poznámku na okraj“ zde připojuji, že existuje samostatné vydání dopisů, které je umocněné Drtikolovými kresbami.

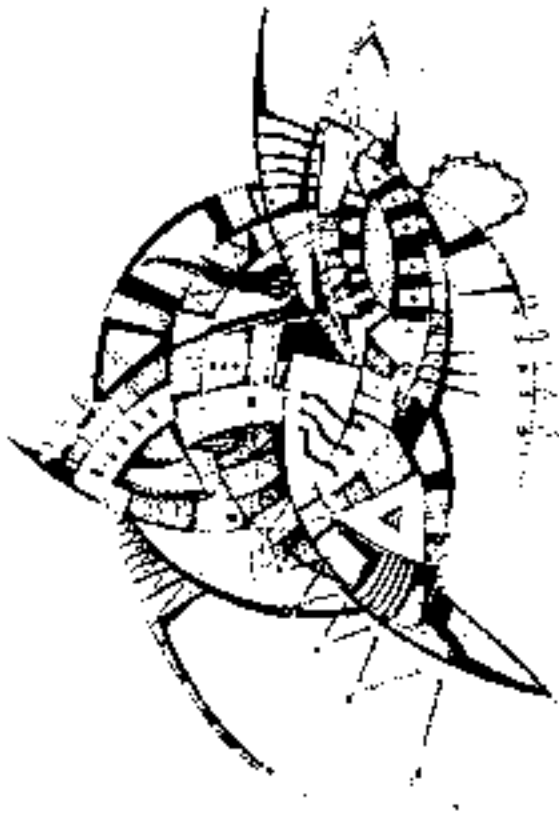
Je otázka, jestli Jan Němec dohlédl duchovní rozměr Františka Drtikola – těch „takto jdoucích“, kteří realizovali vrchol duchovní cesty, je i v historii nemnoho. Z hlediska zvolené formy historického románu je však Němcův postup naprosto správný a umělecky i lidsky poctivý. Pokud bych chtěl Dějinám světla něco skutečně vytknout, pak jen to, že podcenily Drtikolovu asketickou polohu, která byla pro duchovní realizaci nezbytná. Drtikol se jako umělec i jako mystik nebal extrémů a šel až na samé hranice možného. Dějiny světla tuto Drtikolovu polohu

(podle mého názoru) trochu přeskočily a zachycují až výsledek, kdy se extrémní vyrovnaly.

V každém případě jsou Dějiny světla volbou tématu i kvalitním uměleckým zpracováním výrazným počinem v naší současné literatuře i v oboru českého historického románu jako takového. Dokonce i kdyby tato kniha nedokázala nic jiného než přivést čtenáře k zájmu o obrazy, kresby a texty Františka Drtikola, splnila by svůj účel. Jde však o dospělé umělecké dílo, o knihu, kterou stojí za to číst, nad kterou stojí za to přemýšlet a ke které je možné se vrátet.

SVĚTLO VÍRY? DOJMY SPÍŠE ROZPAČITÉ

Jan Boudník

Třetího dubna 2016 Pražská obec unitářů konala akci Světlo víry z daleké Transylvánie. Na prezentaci unitářů z Kološváru (Kluže) se vypravil člen Obce širšího společenství Jan Boudník a zde jsou jeho postřehy:

„Vystoupilo tam několik našich i kološvárských unitářů, role překladatele se ujal Petr Samojský. Pojetí víry kološvárských unitářů je přesně to, co v našem unitářství chybí. Mají své vyznání víry, pevnou víru v jednoho Boha a Ježíš je pro ně velký učitel. Mnoho z nich se vyjadřovalo i ohledně vytváření království Božího zde na zemi a svoji práci berou jako spolupráci s Bohem. Jejich projevy se nesly v souladu i s našimi unitářskými principy. Kdyby v podobném duchu fungovalo i naše společenství, byl bych opravdu rád.

Vystoupení našich unitářů bylo vcelku spíše neutrální. Jeden člen dokonce poznamenal, že o vytvoření království Božího se tady dříve pokoušela komunistická strana, což na tvářích maďarských unitářů z Rumunska vytvořilo zajímavou grimasu nepředstíraného zaražení. Také nebylo zrovna vhodné, když jeden člen chtěl vznést dotaz na předsedu pražské obce Michala Kohouta, který právě dokončil svůj vstup, ale byl Petrem Samojským umlčen s tím, že není mnoho času. Bylo to zarážející hlavně kvůli tomu, že dvě minuty nato vyhlásil volnou debatu. Tím členem, který se chtěl na něco dotázat, byl, jak jsem se později dověděl, Jan Všetečka z pražské obce. Nevím, jestli tohle byl zrovna projev námi hlášané všeobecné tolerance.

Program probíhal od 10.30 do 13.00. Další společná akce se nekonala, protože hosté měli vlastní naplánovaný program, nejspíš prohlídku Prahy. Za největší ostudu považují občerstvení. Čaj a sušenky to není zrovna správná vizitka slovan-ské pohostinnosti. Takže dojmy spíše rozpačité.“

LIBERECKÁ OBEC UNITÁŘŮ CHYSTÁ NA KVĚTEN

Akce se konají v Přístavu Unitaria Liberec, Pražská 155/40,
není-li uvedeno jinak.

Úterý 3. května 2016

- 16 hod. **Přednáškový cyklus o zdravém životním stylu**
přednáší Dagmar Večerníková a externisté.
- 17 hod. **České země v období raného středověku**
přednáší Sofia Kučerová
knihovna v Liberci, přednáškový sál, 4. patro

Středa 4. května 2016

- 10–17 hod. **Zelené poradenství**
vede Dagmar Večerníková
Příroda nás léčí sama, musíme se jen naučit chápat jak. Přírodní medicína je klíčem ke zdravému životnímu stylu.
Magnetoterapie. Biorezonanční analyzátor zdraví na měření zdravotního stavu

Čtvrtek 5. května 2016

- 12 hod. **Otevřená srdce**
osobní individuální setkávání a konzultace s duchovní
- 14 hod. **Kondiční plavání**
- 16 hod. **Cvičíme pilates**
vede Sofia Kučerová
- 17 hod. **Duchovní setkávání**

Úterý 10. května 2016

- 16 hod. **Přednáškový cyklus o zdravém životním stylu**

Středa 11. května 2016

- 10–17hod. **Zelené poradenství**

Čtvrtek 12. května 2016

- 12 hod. **Otevřená srdce**
- 14 hod. **Kondiční plavání**
- 16 hod. **Cvičíme pilates**
- 17 hod. **Duchovní setkávání**
Izrael a Sinaj II, promítá a přednáší Mgr. Vítězslav Lorenovicz
v náhradním termínu

Pátek 13. května 2016

Nikdo není ostrov

Út 17. května 2016

- 16 hod. **Přednáškový cyklus o zdravém životním stylu**

Středa 18. května 2016

- 10–17hod. **Zelené poradenství**

Čtvrtek 19. května 2016

- 12 hod. **Otevřená srdce**
- 14 hod. **Kondiční plavání**
- 16 hod. **Cvičíme pilates**
- 17 hod. **Duchovní setkávání**

Pá 20. května 2016

Nikdo není ostrov

Út 24. května 2016

- 16 hod. **Přednáškový cyklus o zdravém životním stylu**

St 25. května 2016

- 10–17h **Zelené poradenství**

Ne 29. května 2016

KVĚTINOVÁ NA DLOUHÝCH MOSTECH
Blíže info na webových stránkách LOU

MODRÝ MĚSÍC

Ty nejkrásnější květy opadávají nejdříve

Mravenci
Motýli
A včely

Truchlíte
Že jste se jim nestihli poklonit?

U HRÁZE

Zavřu oči – stále je tu
Modř nebe a plující mraky
Smích kachen
Zrcadlo rybníka

Otevřu oči – je tu
Já

NA RAJSKÉM DVOŘE

Jarní vánek něžně ohýbá stébla trávy
A rozverně si hvízdá pod střechou
Teď – modré nebe rozezvučel tlukot
křídel:
„Tleskni a splní se Ti přání“

V MNICHOVĚ

Na okamžik se mi zdálo
Že jsem v tramvaji na hlavní třídě
Zahlédl roztomilou Elišku
Tolik různých
Tolik stejných
Osudů
Tuto noc
Kdy nejsou vidět hvězdy...

Václav Engler

• Vladimír Švanda: „**Modlitbou se obracím k Bohu a soustřeďuji se na něj s láskou, rozumem i vůlí. Je to plnění největšího přikázání jogínů, buddhistů, židů i křesťanů.**“

ANKETA:

CO PRO MNE ZNAMENÁ MODLITBA?

hodu v životě. Je to taková obecná vizuální představa člověka modlícího se k Bohu. I když je to obecná představa, málokdo v mém okolí se upíná k Bohu tímto způsobem, nebo o tom nevím. Možná s ním rozmlouvají podobně jako já, tedy vždy, když mám pocit, že mu mám co říci, a nezáleží ani tolik na fyzické poloze, spíše na vnitřním naladění. Nechci tím však nijak umenšit význam formy, protože i ta má své opodstatnění, a to tím, že navozuje právě to vnitřní rozpoložení. S modlitbou začínám hned po probuzení, když si říkám, jak je na světě krásně, děkuji Bohu za to štěstí, že nastalo ráno, venku je světlo, voňavý vzduch, déšť, mlha, sníh, že se mi dobře dýchá, děkuji za všechny dary, které jsem dostala k životu, třeba i za to, že mám kolem sebe lidi, se kterými je mi dobře. Děkuji za každé nové ráno, za každý den, i ten zpropadený. Díky Tobě!“

• **Marcela Prajzlerová:** „První, co se mi vybaví na mysli, je člověk v božím chrámu se sepjatýma rukama, klečící s pokorným výrazem ve tváři. Člověk, který děkuje nebo prosí Boha o slitování, odpuštění nebo nějakou vý-

• **Jan Boudník:** „**Modlitba má pro mě velký význam. Utvvrzuje mě ve správnosti mého přesvědčení, pomáhá mi, když mě přepadnou pocity marnosti a je mi vzpruhou, když cítím, že jsem se v některých ohledech nechoval správně. Modlím se pravidelně a text modlitby jsem si sám vymyslel a je pro mě pevně daný, neměním ho.**“

• **Dáša Večerníková:** „Co pro mne znamená modlitba? Ráno – prosbu a víru, že den proběhne v pohodě. Před jídlem – zklidnění a vděčnost za to, co mám. Večer – poděkování za uplynulý den a odpuštění sobě i ostatním. Při noční můře – ochranu, pocit bezpečí. Stále – pokoru před

• **DM, JK, HB:** „**S modlitbou si spojuji knížku Arnošta Lustiga: Modlitba za Kateřinu Horovitzovou, a znamená pro mě NADĚJI. Modlitba je prosit a důvěřovat.**“ – „Lidé se začínají modlit, když je jim nejhůř. A je pak jedno, jestli se někdo považuje za věřící nebo ateisty.“ – „**Modlitba = umění poprosit, umění poděkovat, umění milovat a odpuštít ve jménu Agapé (Lásky).**“

Bohem a připomenutí, že jsem jen člověk, stejně jako ostatní, což mě chrání před povýšeností i ponížeností.“

• **Jiří Kloboučník:** „Je to chvíle, kdy jsem dokonale sám sebou. Ruch světa ustává a v okamžicích vnitřního ticha se vše rozplývá a mizí. Masky padají k zemi a netoužím je zdvihnout. Stojím tu nahý ve světle Pravdy se svými starostmi i radostmi,

omyly a chybami, touhami, vášněmi i bolestmi. Nic nelze skrýt, zatajit ani pojmenovat jiným jménem. Ty nejrůznější střípky, mnohdy rozsypané na všech stranách, to jsem já. Kdo ví o mých nejtajnějších snech a přáních, o mém smutku, pochybnostech a beznaději? Ptám se a volám do bezedného prostoru a vždy zůstávám se svou vírou a nadějí – jen já a On.
